

10 redenen waarom erkennen van Palestina contraproductief is voor vrede

Als Nederland of Europa in dit stadium een Palestijnse staat zouden erkennen, maken zij een historische fout. Tien redenen waarom deze stap destructief zou zijn.

Vooropgesteld: 'Palestina' **is** geen staat. In de conventie van Montevideo (1933) zijn de criteria vastgesteld waaraan een staat moet voldoen. Deze criteria zijn internationaal erkend en zijn in de jaren 90 ook gebruikt in de vredesbesprekingen tussen landen uit voormalig Joegoslavië.

Een staat is een staat als hij:

a. een permanente populatie heeft;

b. een gedefinieerd territorium heeft;

c. een centrale regering heeft; en

d. in staat is relaties te onderhouden met andere staten.

Aan zeker twee, mogelijk drie, van deze criteria voldoet Palestina niet (zie 4, 8 en 9.) Erkenning zou daarom per definitie een loze, symbolische daad zijn.

1. Na loze erkenning is de prikkel tot onderhandelen weg

De voornaamste troefkaart voor het bereiken een daadwerkelijke vrede zal al zijn uitgespeeld zonder dat één stap is gezet naar vrede tussen Israël en de Palestijnen. Na deze erkenning hebben Europa en zijn afzonderlijke landen geen enkele troefkaart meer om de Palestijnen aan de onderhandelingstafel te krijgen. Duurzame vrede kan alleen door onderhandelingen tussen de partijen tot stand komen. Vrede maak je met je vijanden, en niet met goedbedoelende derde partijen. Daarmee zetten Europa en Europese landen zich buitenspel.

2. Verdere vervreemding

Voorstanders van eenzijdige erkenning in de EU zien de realiteit niet onder ogen: als zelfs Amerika geen oplossing tot stand kan brengen, kan de EU dat al helemaal niet. Integendeel. De ene partij straffen voor het falen van vredesbesprekingen, en de andere partij belonen hoewel die geen enkele essentiële stap heeft gezet, riekt naar partijdigheid. Hiermee zou de EU zich verder vervreemden van Israël en de kans dat de EU een rol kan spelen, alleen maar verkleinen.

3. Ongelijke verhoudingen?

Het vredesproces tussen Israël en Palestijnen verkeert in een diepe impasse. Voorstanders van erkenning menen dat dit wordt veroorzaakt door de ongelijke krachtverhoudingen tussen Israël en de Palestijnen, maar een symbolische erkenning door andere landen verandert niets aan de feiten op de grond. Daarbij komt: ongelijke verhoudingen tijdens (vredes)besprekingen zijn er altijd. Dat is het geval bij onderhandelingen tussen de P5 + 1 en Iran, zo was het ook bij de Joegoslavische vredesbesprekingen. Daarnaast is het Israelisch-Palestijnse conflict in werkelijkheid een Israelisch-Arabisch conflict, dat regionaal zal moeten worden opgelost. Zo bezien is Israël een heel klein land in een zee van Arabische vijanden.

4. Geen functionerende regering/overheid

In Gaza wonen 1.8 miljoen mensen onder de leiding van Hamas. Op de Westoever wonen 2.7 miljoen mensen onder leiding van Fatah. Hamas regeert in Gaza met macht en angst. Abbas regeert op de Westbank met corruptie. Niemand weet wat er zou gebeuren wanneer er nu verkiezingen zouden plaatsvinden in beide gebieden. Dat is al jaren niet gebeurd.

Hamas, nog steeds alleenheerser over de Gazastrook, en Fatah, de partij van Mahmoud Abbas ofwel Abu Mazen, staan elkaar al sinds 2007 naar het leven. In 2007 zijn er verkiezingen gehouden in beide gebieden. In de Gazastrook won Hamas. Later dat jaar voerde Hamas, een religieuze zusterorganisatie van de Moslim Broederschap die internationaal wordt gezien als een terroristische organisatie, een coup uit in de Gazastrook. Aanhangers van het seculiere Fatah werden uit Gaza verdreven, van gebouwen gegooid, of simpelweg geëxecuteerd. Abbas ontbond daarop bij presidentieel decreet het parlement op de Westoever en zette alle Hamasleden af.

Sindsdien zijn er geen 'landelijke' verkiezingen meer geweest. Hamas heerst zonder democratisch mandaat in Gaza, Abbas heerst zonder democratisch mandaat op de Westbank.

De Palestijnen hebben in juni 2014 een zakenkabinet gevormd, maar intussen is duidelijk dat deze eenheidsregering niet functioneert. Deze zomer nog kwam een plan van Hamas aan het licht om op de Westoever een coup te plegen tegen Abbas. Hamas dreigt al maandenlang met het opblazen van het 'zakenkabinet'. Bij de vorming van de Eenheidsregering is afgesproken binnen zes maanden verkiezingen te houden. Dit had dus in oktober moeten gebeuren, maar deze verkiezingen zijn voor onbepaalde tijd uitgesteld: in plaats daarvan maakt Abbas nu de gang naar de VN om erkenning aan te vragen.

Van een functionerende overheid is dus niet werkelijk sprake, en van een centrale regering al helemaal niet, maar dit is wel een voorwaarde voor het bestaan van een staat volgens de conventie van Montevideo; zie hierboven.

5. Erkenning werkt contraproductief

Erkenning speelt nationalistische groeperingen in Israël in de kaart en moedigt extremisten onder de Palestijnen aan in het idee dat hun doel te bereiken is met terreur. Dat vergroot de polarisatie. In plaats daarvan zouden er voorwaarden kunnen worden gesteld voor erkenning. Het oplossen van onderlinge problemen tussen Fatah en Hamas bijvoorbeeld, zodat er 'landelijke' Palestijnse verkiezingen kunnen worden gehouden. Daardoor zou in ieder geval een vorm van democratie worden gewaarborgd en zou er een regering komen met een mandaat. In plaats daarvan maakt de PA nu de stap naar de Verenigde Naties voor erkenning van een ondemocratische staat, waarvan niemand weet hoe de bevolking werkelijk denkt over vrede met Israël, een twee- in plaats van een één-statenoplossing, of het afzweren van terreur. Erkenning zorgt voor meer polarisatie en minder democratie en bereikt zo het tegenovergestelde van wat wordt beoogd.

6. Erkenning is een beloning voor terreur

Erkenning van de staat Palestina, waarvan Hamas een significant onderdeel uitmaakt, is een beloning voor terreur. Ieder land dat deze verdeelde Palestijnse staat erkent, zal door Hamas als bondgenoot worden gezien. Dat terwijl Hamas in zowel Europa als bijvoorbeeld de VS te boek staat als een terroristische organisatie. Let wel: er wordt bij deze erkenning niet gesproken over erkenning van de

Westoever als Palestijnse staat, maar ook over Gaza. In Gaza is Hamas heer en meester. Hamas zal deel uitmaken en profiteren van deze erkenning.

7. Erkenning legt Israel onveilige grenzen op

Het Midden-Oosten verkeert in chaos. Overal zien terroristische organisaties het daglicht, de ene nog wreder dan de andere. De eerste ISIS-vlaggen zijn al in Gaza gesignaleerd. Abbas houdt op de Westoever alleen met hulp van Israel terroristische cellen in bedwang. Een Palestijnse staat is niet in staat om zowel bedreigingen van binnenuit als van buitenaf het hoofd te bieden. Het is levensgevaarlijk om de grenzen van 'Palestina' zowel aan oostzijde (Westoever) als zuidwest-zijde (Gaza) over te laten aan partijen die zich niet kunnen of willen verdedigen tegen groeperingen als de Islamitische Jihad, Al Nusra of ISIS. Op dit moment verdedigt Egypte zich zelfs tegen aanslagen van dergelijke groeperingen uit Gaza. Los daarvan zal Israel, dat binnen de Groene Lijn de helft van Nederland meet, niet toestaan dat er op Israelisch grondgebied wordt gevochten. Het zal daarom beslist in staat willen blijven om de grens langs de Jordaan bewaken. Ook daarvoor moet door onderhandelingen een modus vivendi worden gevonden. Hamas zal echter met zo'n regeling aan de grenzen van Gaza nooit akkoord gaan. Erkenning van een Palestijnse staat zonder onderhandelingen is dubbelen met andermans veiligheid.

8. Geen gedefinieerd territorium

'De grenzen van voor 1967' is een ingeburgerde onjuistheid. In werkelijkheid wordt met de Groene Lijn de bestandslijn bedoeld van de Onafhankelijkheidsoorlog uit 1949. De Westoever en Oost-Jeruzalem waren toen bezet door Jordanië, Gaza door Egypte. In 1967 werd Israel opnieuw aangevallen door Arabische legers en tijdens deze Zesdaagse Oorlog sloeg Israel terug. Gevolg: de Sinaï in het Zuiden, de Golanhoogte in het Noorden en de Westoever in het Oosten kwamen onder Israelisch beheer. Belangrijkste overwinning voor Israel was de herovering van de Oude Stad van Jeruzalem. Vanaf het begin van de staat, in 1948, was het voor Israeli's onmogelijk om de voor Joden meest heilige plek in Jeruzalem te bezoeken: de Klagmuur. De Groene Lijn van voor 1967 liep in het Westen tot aan de Oude Stad. De Oude Stad zelf, inclusief de Klagmuur, was voor Israeli's verboden terrein. Israel hoopte de veroverde gebieden door onderhandelingen te kunnen ruilen voor vrede. Maar op 1 september 1967, nadat de Arabische landen waren verslagen, nam de Arabische Liga de Resolutie van Khartoum aan met 'de drie nee's': Nee tegen vrede met Israel. Nee tegen erkenning van Israel. Nee tegen onderhandelingen met Israel. Daarna begon Israel met het bouwen in de veroverde gebieden. In Jeruzalem, dat in 1980 werd geannexeerd, op de Westoever, op de Golanhoogte, in de Sinaï en in Gaza. Na het vredesverdrag van 1979 met Egypte werd de Sinaï in stadia aan Egypte teruggegeven, en in 2005 heeft Israel de Gazastrook ontruimd.

Intussen zijn er tijdens vredesonderhandelingen diverse voorstellen gedaan over de Westoever. Door middel van zogenoemde 'landruilen' zouden de grootste nederzettingen, die vlak langs de Groene Lijn liggen, bij Israel worden getrokken in ruil voor een equivalent aan Israelische gebieden grenzend aan de Westoever en Gaza. Die zouden tot toekomstig Palestina gaan behoren. Maar hoe die definitieve grens eruit moet gaan zien, moet via onderhandelingen worden bepaald. Kortom: er is geen sprake van een gedefinieerd territorium, en daarmee voldoet Palestina ook niet aan de tweede eis van de conventie van Montevideo.

9. Geen permanente populatie

Op dit moment wonen in het beoogde Palestina, op de Westoever, naast Palestijnen ook een paar honderdduizend Israëli's. Anders dan Israel, dat bij de oprichting van de staat honderdduizenden christen- en moslim-Arabieren en minderheden zoals Druzen opnam als gelijkberechtigde Israëli's staatsburgers, hebben leiders van de beoogde Palestijnse staat meermalen categorisch gesteld dat een Israëli's minderheid daarin niet welkom is.

Daarnaast zal een deel van de twee miljoen Palestijnen in Jordanië, waar zij een derde van de totale bevolking uitmaken, willen terugkeren naar een Palestijnse staat. Dat zal nog sterker gelden voor de Palestijnen in Syrië en Libanon, samen ook een miljoen, die daar geen volwaardige staatsburgers zijn.

Het uitroepen van een soevereine staat Palestina zal daarom een volksverhuizing ten gevolg hebben, waarbij honderdduizenden Joodse inwoners het gebied moeten verlaten en (minstens) honderdduizenden Palestijnen zich er komen vestigen. Van een permanente populatie, de eerste eis van Montevideo, is dus voor nu geen sprake.

10. Praktisch probleem: wat wordt de status van vluchtelingen?

Vanaf 1948 vluchtten er zo'n 800.000 Palestijnen uit Israel. Hun speciale VN-hulporganisatie UNWRA rekent, anders dan alle andere vluchtelingenorganisaties, ook kinderen en kleinkinderen van de werkelijke vluchtelingen als vluchteling. Hun aantal vermindert daardoor nooit, maar groeit. Inmiddels heeft UNWRA 5 miljoen Palestijnse vluchtelingen onder haar hoede, waarvan een groot deel in Gaza en op de Westoever woont.

De VS geeft jaarlijks zo'n 500 miljoen dollar aan de UNWRA. De EU zo'n 450 miljoen. Daarnaast doneren Europese landen als Nederland en Zweden rechtstreeks aan UNRWA (Zweden een stordige 60 miljoen dollar). Arabische landen doneren nog geen 10 miljoen, maar doen soms rechtstreekse donaties aan organisaties aan Hamas, waaraan bijvoorbeeld de emir van Qatar in 2009 400 miljoen toezegde. Wat wordt nu de status van Palestijnse vluchtelingen wanneer zij zonder verdere onderhandelingen inwoner worden van de Palestijnse staat? Behouden zij hun vluchtelingenstatus en daarmee de ondersteuning van UNWRA? Of worden zij burger van de staat Palestina?

Een van de grootste obstakels voor vrede is de Palestijnse weigering hun eis op te geven op terugkeer naar gebieden binnen de Groene Lijn. Is men bereid dit wel te doen na erkenning van een Palestijnse staat, zonder onderhandelingen vooraf? Of blijven deze vluchtelingen vluchteling terwijl ze al in een eigen staat wonen, en houden zij vast aan de eis op terugkeer naar Israel?

Wat zou dat laatste betekenen voor een 2-statenoplossing? In het handvest van Hamas staat nog altijd dat het Israel wil vernietigen. Abbas heeft kortgeleden nog gezegd dat hij weigert Israel als Joodse staat (lees: staat voor het Joodse volk) te erkennen. Het is niet denkbeeldig dat een significant grote groep Palestijnen geen 2-statenoplossing nastreeft, maar één, uiteindelijk Palestijnse, staat.

Is deze consequentie goed doordacht door elk land dat voor de Palestijnen uitzondering op uitzondering maakt?

Al deze punten werpen de terechte vraag op: brengt erkenning nu het einddoel, vrede, daadwerkelijk dichterbij als niet éérs in ieder geval een aantal van deze punten worden uit onderhandeld?